

18. Sibille J. Nation, regions and sovereignty. National ideology and state organization through different European constitutions. Occitan Studis, №17, 1995, pp. 27-43. [in Fr.]

19. Troper M. How does the 1958 Constitution define national sovereignty? // <http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/francais/la-constitution/la-constitution-de-1958-en-20-questions/comment-la-constitution-de-1958-definit-national-sovereignty.17354.html> [in Fr.]

SUMMARY

Zeynalov F. National or people's sovereignty? In the article the author provides a comparative analysis of these two notions. He explains through the examples that owing to the historical context during the French Revolution, the gradual process of transforming the bearer of the sovereignty has started, and shift of power from the king to the collective unit has caused several disputes and discussions of theoretical nature. The collective unit, called the people or the nation, began to play the role of carrier of sovereignty, acting at the same time as the source of supreme power. Belonging of sovereignty to the people or the nation is manifested in the forms how the power presented to their representatives. Each of these forms has its own theoretical peculiarities. However, in the wake of historic developments the manifestation of one or another form of sovereignty practically loses its relevance. Regardless of the forms of expression of belonging of sovereignty to the people or the nation, sovereignty displays various and progressive elements of these concepts (renunciation of imperative mandate in favor of representative mandate, sovereignty is exercised through representatives rather than delegates).

Keywords: nation, people, French approach to nation, German approach to nation, national sovereignty, people's sovereignty, representative's mandate, imperative mandate, constitution, Azerbaijanism.

УДК 343.37

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-263-269

Криловецький А. Л. ©
аспірант
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ВИДИ ТА ФОРМИ НЕЗАКОННОГО (КОНТРАБАНДНОГО) ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА/АБО ПЕРЕВЕЗЕННЯ НА ТЕРИТОРІЮ (З ТЕРИТОРІЇ) УКРАЇНИ

У статті наголошено на тому, що протидія незаконному (контрабандному) переміщенню та/або перевезенню є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави. Проаналізовано законодавство у сфері протидії незаконному (контрабандному) переміщенню та/або перевезенню на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів. Досліджено поняття та види незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення. Визначено поняття форми незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів. Зроблено висновок про необхідність внесення змін у законодавство в цій сфері.

Ключові слова: контрабанда, наркотичні засоби, прекурсори, мігранти, товарно-матеріальні цінності, види та форми контрабандного ввезення (вивезення).

Постановка проблеми. Незважаючи на досить значну нормативно-правову базу у сфері боротьби із контрабандою та іншими видами незаконного переміщення та/або перевезення через митний кордон України, випадків правопорушень у цій сфері стає дедалі більше. Про це свідчить, серед іншого, статистика, наведена Державною фіскальною службою України. Так, лише упродовж 6 місяців 2018 року Державною фіскальною службою України було виявлено 371 факт переміщення через митний кордон України наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів з порушенням митного законодавства. Митницями Державної фіскальної служби було виявлено: кокаїну – 14,6 кг, героїну – 5,3 кг, екстракційного опію – 20,3 кг, 2 859 таб.,

© Криловецький А. Л., 2020

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2079-5010>

tsp1dduvs@gmail.com

457 капс., 22 амп. інших наркотичних засобів; 5,4 кг, 43 767 таб., 2014 капс., 20 амп., 0,02 л психотропних речовин; а також 1407 кг, 16522 л, 28 994 табл. прекурсорів. Крім того, виявлено 194 факти переміщення через митний кордон України зброї та боєприпасів, з порушенням митного чинного законодавства [1].

За 7 місяців 2019 року Державною прикордонною службою України затримано 1,5 тисячі мігрантів і припинено діяльність 8 організованих злочинних угруповань, які займалися їх переправленням [2].

Незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення, що здійснюються шляхом ввезення або вивезення, як швидко поширюване суспільне явище загрожує багатьом сферам життя. По-перше, це загроза національній безпеці України чи безпеці інших країн в разі незаконного вивезення (ввезення) зброї масового ураження, вогнепальної зброї та боєприпасів. По-друге, загроза економічній безпеці у разі незаконного вивозу стратегічної сировини та товарів, валютних цінностей, а також не надходженні доходів від митних платежів і тому зменшення доходної частини бюджету. По-третє, це загроза життю та здоров'ю людей при контрабанді отруйних, сильнодіючих речовин, у тому числі тих, що віднесені до наркотичних. По-четверте, загроза національній історичній та культурній спадщині при контрабанді культурних цінностей.

Таким чином протидія незаконному (контрабандному) переміщенню та/або перевезенню стає одним із пріоритетних напрямів діяльності держави. Тому як на законодавчому, так і на практичному рівні повинен існувати налагоджений механізм протидії незаконному (контрабандному) переміщенню та/або перевезенню, а також чітко визначений перелік видів та форм незаконного (контрабандного) ввезення (вивезення) на територію (з території) мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Важливо зазначити, що, незважаючи на виняткову важливість і актуальність питання правового регулювання незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення, вітчизняна та зарубіжна наука не приділила достатньої уваги розробці видів та форм контрабандного ввезення (вивезення) на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів. Відсутність дефініцій, адекватного понятійного апарату вказує на істотні прогалини у чинному законодавстві України.

Разом з тим у правовій науковій літературі теоретичного і методологічного характеру зосереджено чимало ідей та обґрунтованих положень, які стосуються даної проблематики. Теоретичним аспектам проблемам поняття та сутності контрабанди присвячені праці таких вчених правознавців, як П. Андрушко, І. Бураковський, О. Бусол, П. Кравчук, В. Лук'янова, М. Мельник, А. Музика, О. Омельчук, А. Павлова, О. Працюк, Ю. Сучкова, В. Тимошенко та інших.

Окремим аспектам правового регулювання нелегальної міграції присвячені наукові праці С. Бирюкова, О. Брисковської, А. Вознюк, Д. Каплун, Л. Капітанчука, А. Клібанчука, С. Чернявського.

Незважаючи на значну теоретичну базу дослідження контрабанди, у науковій сфері недостатньо розкриті питання видів та форм контрабандного ввезення (вивезення) на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів. Тому дана проблематика потребує подальшого наукового дослідження, особливо в умовах безвізового режиму.

Виходячи з актуальності і значущості проблеми, **метою** статті є визначення видів та форм незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення на територію (з території) України незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі завдання:

- проаналізувати сутність і нормативний зміст контрабанди;
- визначити види та форми контрабандного ввезення (вивезення) на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів;
- визначити поняття форми незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів
- розглянути подальші перспективи внесення змін у законодавство в сфері пра-

вового регулювання протидії незаконному (контрабандному) переміщенню та/або перевезенню.

Виклад основного матеріалу. Саме з появою кордонів між країнами та стягнення мита за переміщення товарів через них виник один із найпоширеніших видів злочинів – контрабанда. Практично у всіх країнах під контрабандою (*contro* – проти, *bando* – урядової постанови) розуміється переміщення через митний кордон (кордон держави) товарів та інших предметів поза митним контролем або з прихованням від митного контролю.

Визначення контрабанди надається і в українському законодавстві. Відповідно до ст. 201 Кримінального кодексу України (далі – ККУ), контрабанда, це переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації [3].

Крім ст. 201 ККУ, Кримінальний кодекс України передбачає такі види незаконного переміщення через митний кордон України, як:

– переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України (стаття 201¹ ККУ);

– незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини (стаття 268 ККУ);

– ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію (стаття 300 ККУ);

– ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (стаття 301 ККУ);

– контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (стаття 305 ККУ).

Крім кримінальної відповідальності, в Україні за контрабанду передбачена адміністративна відповідальність відповідно до розділу XVIII Митного кодексу України. Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке є протиправним, винними (умисні або з необережності) діями чи бездіяльністю, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів Митним кодексом України чи іншими законами України, і за які Митним кодексом України передбачена адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені Митним кодексом України, настає у разі, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність [4].

Виходячи з визначення контрабанди та безпосередньо предметів контрабанди можна відокремити різні види незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення. Зокрема в залежності від юридичної відповідальності, яка настає при здійсненні незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення: 1) незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення, за яке передбачено кримінальна відповідальність; 2) незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення, за яке передбачено адміністративну відповідальність.

Залежно від предмету незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення: 1) незаконне (контрабандне) перевезення історичних та культурних цінностей; 2) незаконне (контрабандне) перевезення вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї; 3) незаконне (контрабандне) перевезення лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України; 4) незаконне (контрабандне) перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів; 5) неза-

конне (контрабандне) перевезення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації; 6) інші.

Під формою контрабандного ввезення (вивезення) розуміється зовнішній вияв контрабанди, за допомогою якої здійснюється переміщення предметів контрабанди поза митним контролем або шляхом приховування від митного контролю. Це можуть бути легкові та вантажні автомобілі, тварини, спеціально виготовлені літальні пристрої, торпеди, трубопроводи, ємності та люди. Тоді як способами здійснення контрабанди є: 1) переміщення поза митним контролем; 2) переміщення шляхом приховування від митного контролю.

Під незаконним переміщенням поза митним контролем потрібно розуміти їх переміщення через митний кордон України поза місцем розташування митного органу (тобто поза зонами митного контролю), або поза часом здійснення митного оформлення, або з використанням незаконного звільнення від митного контролю внаслідок зловживання посадовими особами митного органу своїм службовим становищем [5].

Незаконне переміщення предметів із приховуванням від митного контролю – це їх переміщення через митний кордон України з використанням спеціально виготовлених сховищ (тайників) та інших засобів чи способів, що утруднюють їх виявлення, або шляхом надання одним товарам вигляду інших, або з поданням митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів чи одержаних незаконним шляхом або таких, що містять неправдиві дані [5].

Незважаючи на досить широкий спектр видів та форм незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення, криміналізації потребують деякі види контрабанди, особливо правопорушення у сфері перевезення товарно-матеріальних цінностей.

Так, незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення товарів виключені з диспозиції ст. 201 ККУ, за неї зараз передбачена адміністративна відповідальність. Незважаючи на це, на розгляд Верховної Ради України був представлений законопроект «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів» № 8543 від 03.07.2018, де пропонується у визначенні контрабанди додати переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів у значних розмірах, а також у великих та особливо великих розмірах.

Якщо розглядати товари у значенні передбаченому Митним кодексом України, то під товарами розуміються будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі [4].

Крім вищезгаданого законопроекту, розглядався також проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди алкогольних напоїв, тютюнових виробів» № 3254 від 07.10.2015, який пропонує доповнити визначення контрабанди як переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю алкогольних напоїв, тютюнових виробів, вчинене у значних розмірах. Також ст. 201 ККУ доповнюється пунктами щодо контрабанди алкогольних напоїв, тютюнових виробів, вчинене у великих розмірах та у особливо великих розмірах, а також вчинені за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або службовою особою з використанням службового становища.

Крім перелічених предметів контрабанди, криміналізації потребує незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення цінних та рідкісних видів тварин і рослин та (або) тварин і рослин, які перебувають під загрозою зникнення, мікробіологічних або інших біологічних агентів чи токсинів, трансплантаційних органів або тканин людини тощо.

Що стосується видів та форм контрабандного ввезення (вивезення) на територію (з території) незаконних мігрантів, то в юридичній літературі іноді зустрічається термін контрабанда людьми. Якщо вживати його в такому значенні, постає питання про визнання фізичної особи предметом контрабанди. Такий предмет більш доречний при кваліфікації злочину за статтею 149 ККУ (торгівля людьми). Ця стаття передбачає об'єктивну сторону у вигляді переміщення, переховування, передачу або одержання людини. Такі дії можуть передбачати незаконне переміщення через кордон, а значить незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення. Але різниця в тому, що безпосе-

реднім об'єктом ст. 149 ККУ є свобода та (або) особиста недоторканість людини, а 201 ККУ – встановлений порядок переміщення матеріальних цінностей і окремих предметів і речовин, що вилучені з вільного обігу, через митний кордон України. Тому визнання людини предметом незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення є не досить доречним.

Також незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення тісно пов'язані з нелегальною міграцією. Хоча нелегальна міграція більш широкий термін, який включає, крім незаконного перетину кордону, проживання на території країни без належного дозволу компетентних державних органів. Тому вона виникає або з моменту порушення правил в'їзду на територію держави та виїзду з неї або з моменту порушення правил перебування на території держави, що зумовлює необхідність продовження візи та реєстрації на території країни перебування.

Нелегальна міграція характеризується незаконним переміщенням через державний кордон, тобто поза пунктами пропуску або з приховуванням від прикордонного та митного контролю фізичних осіб, при використанні підроблених документів, візи (або без візи), самотійно чи за допомогою третіх осіб.

Кримінальна відповідальність за незаконне переміщення через державний кордон передбачена Кримінальним кодексом України за статтею 332 ККУ (незаконне переправлення осіб через державний кордон України).

Формами ввезення (вивезення) мігрантів тут виступає транспортний засіб (залізничний, легковий або вантажний автотранспорт, авіаційний, гужовий, морський) та інші засоби, які полегшують перетинання (лижі, човен, дельтаплан) або у пішому порядку (а також перепливання). Також використовується укриття в конструктивних особливостях, спеціально обладнаних замаскованих схованках, з використанням технологічних пустот або серед вантажу. Наприклад, «спальник» вантажівки, ніша за декоративним оздобленням каюти, міжстельовий простір пасажирського вагону, з використанням інших способів ухилення від прикордонного контролю.

Переправлення осіб через державний кордон України поза пунктами пропуску може відбуватися самотійно із засобами навігації, картою, схемою маршруту, із засобами зв'язку, через які здійснюється корегування руху або за допомогою провідника.

У пунктах пропуску фізичні особи відкрито або з приховуванням можуть перетинати кордон без відповідних документів або з документами, що містять недостовірні відомості про особу, а також без дозволу відповідних органів влади.

Незважаючи на наявність відповідальності за незаконне переправлення осіб через кордон, залишається не врегульованим питання законодавчого забезпечення протидії незаконному ввезенню мігрантів по морю. Крім того, в Україні не врегульоване питання про депортацію незаконних мігрантів, а дипломатичні відомства іноземних країн не завжди охоче співпрацюють з правоохоронними органами в ідентифікації та поверненні на батьківщину нелегальних мігрантів. Потребують формування спеціальні норми кримінального і адміністративного права щодо застосування рабської праці мігрантів, експлуатації мігрантів.

Окремим видом незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення у Кримінальному кодексі України є контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 ККУ).

У законодавстві наркотиками визначаються хімічні речовини рослинного чи синтетичного походження, що викликають зміну психічного стану людини, систематичне вживання яких формує залежність від них; наркотиками у широкому значенні є наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги і прекурсори, обіг яких регулюється законом [6].

У залежності від предмета незаконне (контрабандне) перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів може бути розділене на: 1) контрабанду наркотичних засобів; 2) контрабанду психотропних речовин; 3) контрабанду аналогів чи прекурсорів; 4) незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення фальсифікованих лікарських засобів.

Способами незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів виступають переміщення цих речовин поза митним контролем або шляхом приховування від митного контролю.

Формами ввезення (вивезення) наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських можуть бути потяги (в службовому купе провідників, в пасажирському купе, в технологічних місцях, в туалеті), особисті речі (в дорожніх сумках, в постільній білизні, кишнях), організм людини чи тварини (ковтання наркотиків або використання внутрішніх порожнин), легковий та пасажирський автотранспорт, міжнародні поштові відправлення та інше.

Актуальним питанням у сфері ввезення (вивезення) на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів виступає правове регулювання переміщення через лінію зіткнення в районах проведення Операції об'єднаних сил. У статтях ККУ згадується переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, але не зазначається лінія зіткнення або розмежування. Це нове поняття, яке потрібно врахувати при кваліфікації злочинів на території проведення операції Об'єднаних сил на сході України.

Лінія зіткнення – умовне розмежування між тимчасово неконтрольованою територією та контрольованою територією [7]. Тобто це умовне розділення території Донецької та Луганської областей між територією, де розміщені населені пункти, у яких органи державної влади України не здійснюють або здійснюють не у повному обсязі свої повноваження та підконтрольними територіями. Тому потрібно доповнити відповідні статті таким позначенням як переміщення через лінію зіткнення, тобто в район або з району проведення операції Об'єднаних сил.

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, під формою незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів розуміється зовнішній вияв переміщення та/або перевезення предметів або людей поза митним контролем або шляхом приховування від митного контролю. Це може бути транспортний засіб (залізничний, легковий або вантажний автотранспорт, авіаційний, гужовий, морський), люди, тварини та інше.

З кожним роком форми незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення на територію (з території) незаконних мігрантів, товарно-матеріальних цінностей, наркотичних засобів та їх прекурсорів удосконалюються. Застосовуються сучасні технології, об'єднується цілий комплекс способів приховування незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення, залучаються співробітники митних та правоохоронних органів, а саме незаконне (контрабандне) переміщення та/або перевезення здійснюється транснаціональними злочинними угрупованнями. Тому з появою нових форм приховування незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення потрібно удосконалювати засоби протидії і впроваджувати їх у практичну площину.

Щодо видів незаконного (контрабандного) переміщення та/або перевезення, то нагальним є питання криміналізації деяких видів контрабанди, а також подолання прогалин і протиріч у національному міграційному законодавстві.

Список використаних джерел

1. Інформація щодо стану боротьби. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/borotba-z-ekonomichnoyu-zlochinnistyu-ta/informatsiya-pro-vjittya-zahodiv-schodo-bo/346195.html> (дата звернення: 15.01.2020).
2. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Одним з кроків протидії протиправній діяльності є криміналізація відповідальності за незаконне переміщення товарів через кордон, - Сергій Дейнеко. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/odnim-z-krokov-protidii-protipravnij-diyalnosti-ye-kriminalizaciya-vidpovidalnosti-za-nezakonne-peremishchennya-tovariv-cherez-kordon-sergij-dejneko> (дата звернення: 15.01.2020).
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n3095> (дата звернення: 15.01.2020).
4. Митний кодекс України: Закон України від 13. 03. 2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n3707> (дата звернення: 15.01.2020).
5. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 03.06.2005 N 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05> (дата звернення: 15.01.2020).
6. Стратегія державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 р. № 735-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/735-2013-%D1%80>
7. Про затвердження Тимчасового порядку контролю за переміщенням осіб через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей: Наказ Першого заступника керівника Анти-

терористичного центру при службі безпеки України (Керівник Антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей) від 14.04.2017 № 222ог. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v222_950-17/sp:head (дата звернення: 15.01.2020).

Надійшла до редакції 21.02.2020

References

1. Informatsiya shchodo stanu borot'by. [Information on the status of the fight]. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/borotba-z-ekonomichnoyu-zlochinnistyu-ta/informatsiya-pro-vjittya-zahodiv-schodo-bo/346195.html> (data zvernennya: 15.01.2020). [in Ukr.].
2. Uryadovyy portal. Yedyny veb-portal orhaniv vykonavchoyi vlady Ukrainy. Odnym z krokiv protydyi protypravniy diyal'nosti ye kryminalizatsiya vidpovidal'nosti za nezakonne peremishchennya tovariv cherez kordon [One of the steps to counteract illegal activity is to criminalize the responsibility for the illegal movement of goods across the border], - Serhiy Deyneko. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/odnim-z-krokov-protidiyi-protipravnij-diyalnosti-ye-kryminalizatsiya-vidpovidalnosti-za-nezakonne-peremishchennya-tovariv-cherez-kordon-sergij-dejneko> (data zvernennya: 15.01.2020). [in Ukr.].
3. Kryminal'nyy kodeks Ukrainy [The Criminal Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n3095> (data zvernennya: 15.01.2020). [in Ukr.].
4. Mytnyy kodeks Ukrainy [Customs Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 13. 03. 2012 r. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n3707> (data zvernennya: 15.01.2020). [in Ukr.].
5. Pro sudovu praktyku u spravakh pro kontrabandu ta porushennya mytnykh pravyl: Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 03.06.2005 N 8. [On case law on cases of smuggling and violation of customs rules: Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine of 03.06.2005 No. 8]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05> (data zvernennya: 15.01.2020). [in Ukr.].
6. Stratehiya derzhavnoyi polityky shchodo narkotyktiv na period do 2020 roku: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.08.2013 r. № 735-r. [Strategy of the state policy on drugs for the period up to 2020: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 28.08.2013 № 735-p]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/735-2013-%D1%80>. [in Ukr.].
7. Pro zatverdzhennya Tymchasovoho porjadku kontrolyu za peremishchenniam osib cherez liniyu zitknennya u mezhakh Donets'koyi ta Luhans'koyi oblastey: Nakaz Pershoho zastupnyka kerivnyka Antyterorystychnoho tsentru pry sluzhbi bezpeky Ukrainy (Kerivnyk Antyterorystychnoyi operatsiyi na terytoriyi Donets'koyi ta Luhans'koyi oblastey) vid 14.04.2017 № 222oh. [On approval of the Temporary order of control over the movement of persons through the contact line within the boundaries of Donetsk and Luhansk regions: Order of the First Deputy Head of the Anti-Terrorist Center at the Security Service of Ukraine (Head of the Anti-Terrorist Operation in the Territory of Donetsk and Luhansk Regions) dated April 14, 2017 No]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v222_950-17/sp:head (data zvernennya: 15.01.2020). [in Ukr.].

SUMMARY

Krylovetskiy A. L. Types and forms of illegal (smuggling) movement and / or transport to the territory (from the territory) of Ukraine. The article emphasizes that combating illegal (smuggling) movement and / or transportation is one of the priority activities of the state. The statistical reporting of the State Fiscal Service of Ukraine and the State Border Guard Service of Ukraine on counteracting illegal (smuggling) movement and / or transportation is analyzed. It is noted that despite the considerable legal and regulatory framework in the field of combating smuggling and other types of illegal movement and / or transportation across the customs border of Ukraine, the number of cases of offenses in this area is increasing.

The absence of sound scientific development of the types and forms of smuggling (export) to the territory (from the territory) of illegal migrants, inventory, narcotic drugs and their precursors, etc. is noted. The special relevance of such studies is emphasized in the context of the visa-free regime and the regimes established during the resolution of the internal armed conflict.

The current national legislation in the field of combating illegal (smuggling) movement and / or transportation to the territory (from the territory) of illegal migrants, inventory, narcotics and their precursors is analyzed.

Some types of illegal (smuggling) movement and / or transportation have been identified and investigated. Emphasis is placed on the classification of legal liability for illegal (smuggling) movement and / or transportation.

External detection of smuggling by means of which smuggling is carried out outside customs control or by means of concealment from customs control is designated as a form of illegal (smuggling) movement and / or transportation to the territory (from the territory) of illegal migrants, inventory and their narcotics precursors. The relationship between the form and method of illegal (smuggling) movement and / or transportation has been proved.

The conclusion was made about the need to amend the legislation in this area.

Keywords: *smuggling, narcotics, precursors, migrants, inventory, types and forms of smuggling (export).*